

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

వ్యాస ఉవాచ

ఇతి సంప్రశ్నసంహృష్టో విప్రాణాం రౌమహర్షణిః |
ప్రతిపూజ్య వచస్త్వేషాం ప్రవక్తుముపచక్రమే || 1 ||

సూత ఉవాచ

యం ప్రవ్రజంతమనుపేతమపేతకృత్యం
ద్వైపాయనో విరహకాతర ఆజహావ |
పుత్రేతి తన్మయతయా తరవోఽభినేదు -
స్తం సర్వభూతహృదయం మునిమానతోఽస్మి || 2 ||

యః స్వానుభావమఖిలశ్రుతిసారమేక -

మధ్యాత్మదీపమతితిర్హతాం తమోఽంధం |
సంసారిణాం కరుణయాఽఽహ పురాణగుహ్యం
తం వ్యాససూనుముపయామి గురుం మునీనాం || 3 ||

నారాయణం నమస్కృత్య నరం చైవ నరోత్తమం |

దేవీం సరస్వతీం వ్యాసం తతో జయముదీరయేత్ || 4 ||

మునయః సాధు పృష్టోఽహం భవద్భిర్లోకమంగలం |

యత్యతః కృష్ణసంప్రశ్నో యేనాత్మా సుప్రసీదతి || 5 ||

స వై పుంసాం పరో ధర్మో యతో భక్తిరథోక్షజే |
అహైతుక్యప్రతిహతా యయాఽఽత్మా సంప్రసీదతి || 6 ||

వాసుదేవే భగవతి భక్తియోగః ప్రయోజితః |
జనయత్యాశు వైరాగ్యం జ్ఞానం చ యదహైతుకం || 7 ||

ధర్మః స్వనుష్ఠితః పుంసాం విష్వక్సేనకథాసు యః |
నోత్పాదయేద్యది రతిం శ్రమ ఏవ హి కేవలం || 8 ||

ధర్మస్య హ్యపవర్గ్యస్య నార్థోఽర్థాయోపకల్పతే |
నార్థస్య ధర్మైకాంతస్య కామో లాభాయ హి స్మృతః || 9 ||

కామస్య నేంద్రియప్రీతిర్లాభో జీవేత యావతా |
జీవస్య తత్త్వజిజ్ఞాసా నార్థో యశ్చేహ కర్మభిః || 10 ||

వదంతి తత్తత్త్వవిదస్తత్త్వం యజ్ఞానమద్వయం |
బ్రహ్మాతి పరమాత్మేతి భగవానితి శబ్దతే || 11 ||

తచ్ఛ్రద్ధధానా మునయో జ్ఞానవైరాగ్యయుక్తయా |
పశ్యంత్యాత్మని చాత్మానం భక్త్యా శ్రుతగృహీతయా || 12 ||

అతః పుంభిర్ద్విజశ్రేష్ఠా వర్ణాశ్రమవిభాగశః |
స్వనుష్ఠితస్య ధర్మస్య సంసిద్ధిర్హరితోషణం || 13 ||

తస్మాదేకేన మనసా భగవాన్ సాత్వతాం పతిః |
శ్రోతవ్యః కీర్తితవ్యశ్చ ధ్యేయః పూజ్యశ్చ నిత్యదా || 14 ||

యదనుధ్యాసినా యుక్తాః కర్మగ్రంథినిబంధనం |
ఛిందంతి కోవిదాస్తస్య కో న కుర్యాత్కథారతిం || 15 ||

శుశ్రూషోః శ్రద్ధధానస్య వాసుదేవకథారుచిః |
స్యాన్మహాత్సేవయా విప్రాః పుణ్యతీర్థనిషేవణాత్ || 16 ||

శృణ్వతాం స్వకథాం కృష్ణః పుణ్యశ్రవణకీర్తనః |
హృద్యంతఃస్థో హ్యభద్రాణి విధునోతి సుహృత్సతాం || 17 ||

నష్టప్రాయేష్వభద్రేషు నిత్యం భాగవతసేవయా |
భగవత్పుత్రమశ్లోకే భక్తిర్భవతి నైషికి || 18 ||

తదా రజస్తమోభావాః కామలోభాదయశ్చ యే |
చేత ఏతైరనావిధం స్థితం సత్త్వే ప్రసీదతి || 19 ||

ఏవం ప్రసన్నమనసో భగవద్భక్తియోగతః |
భగవత్తత్త్వవిజ్ఞానం ముక్తసంగస్య జాయతే || 20 ||

భిద్యతే హృదయగ్రంథిశ్చిద్యంతే సర్వసంశయాః |
క్షీయంతే చాస్య కర్మాణి దృష్ట ఏవాత్మనీశ్వరే || 21 ||

అతో వై కవయో నిత్యం భక్తిం పరమయా ముదా |
వాసుదేవే భగవతి కుర్వంత్యాత్మప్రసాదనీం || 22 ||

సత్త్వం రజస్తమ ఇతి ప్రకృతేర్గుణాస్తైః
యుక్తః పరః పురుష ఏక ఇహాస్య ధత్తే |
స్థిత్యాదయే హరివిరించిహరేతి సంజ్ఞాః
శ్రేయాంసి తత్ర ఖలు సత్త్వతనోర్ప్పణాం స్యుః || 23 ||

పార్థివాద్ధారుణో ధూమస్తస్మాదగ్నిస్తయీమయః |
తమసస్తు రజస్తస్మాత్సత్త్వం యద్భృహ్మాదర్శనం || 24 ||

భేజిరే మునయోఽథాగ్రే భగవంతమధోక్షజం |
సత్త్వం విశుద్ధం క్షేమాయ కల్పంతే యేఽను తానిహ || 25 ||

ముముక్షవో ఘోరరూపాన్ హిత్యా భూతపతీనథ |
నారాయణకలాః శాంతా భజంతి హ్యనసూయవః || 26 ||

రజస్తమఃప్రకృతయః సమశీలా భజంతి వై |
పితృభూతప్రజేశాదీన్ శ్రియైశ్వర్యప్రజేస్సవః || 27 ||

వాసుదేవపరా వేదా వాసుదేవపరా మఖాః |
వాసుదేవపరా యోగా వాసుదేవపరాః క్రియాః || 28 ||

వాసుదేవపరం జ్ఞానం వాసుదేవపరం తపః |
వాసుదేవపరో ధర్మో వాసుదేవపరా గతిః || 29 ||

స ఏవేదం ససర్జాగ్రే భగవానాత్మమాయయా |
సదసద్రూపయా చాసౌ గుణమయ్యాగుణే విభుః || 30 ||

తయా విలసితేష్వేషు గుణేషు గుణవానివ |
అంతఃప్రవిష్ట ఆభాతి విజ్ఞానేన విజృంభితః || 31 ||

యథా హ్యవహితో వహ్నిర్దారుష్వేకః స్వయోనిషు |
నానేవ భాతి విశ్వాత్మా భూతేషు చ తథా పుమాన్ || 32 ||

అసౌ గుణమయైర్భావైర్భూతసూక్ష్మేంద్రియాత్మభిః |
స్వనిర్మితేషు నిర్విష్టో భుంక్తే భూతేషు తద్గుణాన్ || 33 ||

భావయత్యేష సత్త్వేన లోకాన్ వై లోకభావనః |
లీలావతారానురతో దేవతిర్యజ్నరాదిషు || 34 ||

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ప్రథమస్కంధే నైమిషీయోపాఖ్యానే ద్వితీయోఽధ్యాయః ||